

HOTĂRÂREA nr. 3-21/2025

**cu privire la examinarea cauzei disciplinare intentate în privința procurorului
în Procuratura r-lui Anenii Noi, Mihai Nicolai**

mun. Chișinău

07 februarie 2025

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte - Vladislav Guțan;

Membrii - Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică procedura disciplinară intentată urmare a sesizării Procurorului General, Ion Munteanu, cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, comise de către procurorul, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii r-lui Anenii Noi, Mihai Nicolai, -

CONSTATĂ:

Cu referire la înregistrarea sesizării:

La xx.xx.2023, Procurorul General, Ion Munteanu, a sesizat Consiliul Superior al Procurorilor pe faptul pretinselor abateri disciplinare comise de către adjunctul - interimar al procurorului-șef al Procuraturii raionului Anenii Noi, Mihai Nicolai.

Conform competenței, sesizarea menționată *supra*, a fost redirecționată pentru verificare Inspecției procurorilor, unde a fost înregistrată la data de xx.xx.2024, fiindu-i acordat nr. de corespondență XXXs/24.

Prin Dispoziția inspectorului-șef al Inspecției procurorilor nr.XXX din xx.xx.2024, sesizarea a fost repartizată pentru examinare inspectorului în Inspecția procurorilor, Igor Eșanu, fiind stabilit termenul limită de examinare până la data de xx.xx.2024.

Prin Decizia inspectorului în Inspecția procurorilor, Igor Eșanu din xx.xx.2024, potrivit prevederilor pct. 138 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspecției procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1- 232/2024 din 07.08.2024, termenul de examinare a sesizării a fost prelungit până la xx.xx.2024.

Cu referire la condițiile de formă și conținut a sesizării:

Sesizarea Procurorului General, Ion Munteanu, este depusă în limba română, conține elementele de bază necesare unui astfel de document, este semnată de autoare.

Pe cale de consecință, aceasta corespunde cerințelor de formă și conținut prevăzute de art.44 din Legea nr.3/2016.

Din perspectiva art.40 din Legea nr.3/2016, având în vedere că se pun în verificare fapte ce rezultă din activitatea de aplicare a normelor de drept material (substanțial), s-a constatat că fapta ce urmează a fi verificată **se încadrează în termenele de prescripție ale răspunderii disciplinare a procurorilor**, termenul de tragere la răspundere disciplinară în

cazurile respective constituind **5 ani**.

Cu referire la fondul cauzei disciplinare

Autorul sesizării în alegerile sale a invocat că în Procuratura Generală a parvenit cererea învinuitului XXXXXX XXXXXX, în care, pe lângă alte solicitări (*precum pornirea urmăririi penale pentru falsificarea unei recipise de către XXXXXX XXXXXX și respectiv prezentarea în procesul civil, pornirea urmăririi penale în privința expertului din cadrul BAEJ, „XXXXXX” XXXXXX XXXXXX*), numitul solicită retragerea cauzei penale nr. XXXXXX de la Procuratura raionului Anenii Noi, invocând în acest sens pretinsa lipsă de imparțialitate a responsabililor de realizarea cercetărilor, afirmație care se bazează în opinia petentului pe faptul începerii tendențioase a urmăririi penale, precum și punerii neîntemeiat sub învinuire, anunțarea în căutare.

Circumstanțele cauzei penale nr. XXXXXX

Urmărirea penală în prezenta cauză a fost pornită la xx.xx.2023 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXX, în baza art.27, 190 alin.(l) din Codul penal.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale [...].

La xx.xx.2023, de către procurorul Mihai Nicolai, în privința lui XXXXXX XXXXXX a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în contumacie, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de **art.190 alin.(l)** din Codul penal (*acuzarea fiind înaintată la xx.xx.2024*), iar prin ordonanța din aceeași dată au fost dispuse investigații în vederea căutării învinuitului, fiindu-i aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi localitatea pe un termen de 60 zile.

Prin ordonanța aceluiași procuror, din xx.xx.2023, urmărirea penală a fost suspendată în temeiul că nu este stabilit locul de aflare al învinuitului XXXXXX XXXXXX.

Ulterior, urmărirea penală a fost reluată prin ordonanța din xx.xx.2024, pe motivul identificării locului aflării învinuitului.

Pe caz, până la pornirea urmăririi penale, plângerea lui XXXXXX XXXXXX a fost examinată de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Anenii Noi în ordinea prevăzută de art.274 din Codul de procedură penală, în cadrul procesului penal nr. XXXXXX din xx.xx.2022.

Astfel, după pornirea procesului penal, la xx.xx.2022, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Anenii Noi, XXXXXX XXXXXX, s-a dispus refuzul în începerea urmăririi penale, cu clasarea procesului penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii, soluție care a fost menținută prin ordonanța procurorului-șef interimar al Procuraturii raionului Anenii Noi, XXXXXX XXXXXX, din xx.xx.2022, însă ulterior infirmată prin încheierea judecătorească din xx.xx.2022.

În continuare, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Anenii Noi, Mihai Nicolai, din xx.xx.2022, pe caz, repetat s-a dispus refuzul în începerea urmăririi penale, cu clasarea procesului penal, din motivul lipsei elementelor infracțiunii, soluție care a fost menținută prin ordonanța adjunctului procurorului-șef al Procuraturii raionului Anenii Noi, XXXXXX XXXXXX, din xx.xx.2023, dar anulată prin încheierea judecătorească din xx.xx.2023.

Totodată, ar fi de menționat că până la examinarea plângerii lui XXXXXX XXXXXX în ordinea art.274 din Codul de procedură penală, de către reprezentanții Inspectoratului teritorial de poliție a fost examinată o altă plângere, primară, a numitului, înregistrată în

Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni și incidente sub nr. XXXX din xx.xx.2021, fapt soldat cu emiterea la xx.xx.2021, a încheierii de încetare a examinării cazului sesizat, pe motivul lipsei elementelor componente de contravenție sau infracțiune.

Potrivit alegațiilor autorului sesizării au fost reținute drept abateri disciplinare următoarele circumstanțe:

Calificarea greșită a pretinselor fapte infracționale la pornirea urmăririi penale:

Prin ordonanța din xx.xx.2023, ofițerul de urmărire penală a dispus începerea urmăririi penale în cauza nr. XXXXXX, în baza **art.27,190 alin.(1)** din Codul penal, adică pentru tentativa de comitere a infracțiunii de escrocherie.

Din analiza conținutului materialelor acumulate de organul de urmărire penală și pe care s-a bazat pentru a dispune pornirea urmăririi penale, precum și având în vedere că la data declanșării cercetărilor, hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din xx.xx.2020, privind încasarea din contul lui Xxxxxx Xxxxxx în favoarea lui Xxxxxx Xxxxxx a sumei de 38 mii euro, era în vigoare, se atestă că acesta, acționând în respectivul mod, a făcut abstracție de la obiectul juridic al incriminării, de la latura obiectivă și de la scopul nemijlocit al unei asemenea fapte infracționale.

Astfel, procurorul Mihai Nicolai, desemnat conducător al urmăririi penale, contrar prevederilor art.6 pct.4³), art.52 alin.(1) pct.8) din Codul de procedură penală, nu a intervenit în niciun fel, în vederea anulării sau modificării ordonanței din xx.xx.2023, în partea calificării potrivit normei respective din Codul penal a pretinselor acțiuni infracționale.

Mai mult, în condițiile existente la acea etapă, mai oportun se prezenta a fi inițierea investigațiilor prin prisma infracțiunii de falsificare a probelor, pe motiv că se invoca la acel moment prezentarea într-un proces civil a unei recipise care se prezuma că este falsă, fapt care a fost infirmat în cadrul cercetării judecătorești realizate în Curtea de Apel Chișinău.

Deficiențele punerii sub învinuire:

Ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit din xx.xx.2023, este ambiguă, reieșind din faptul că, nu este descrisă concret modalitatea în care a fost realizată latura obiectivă și prejudiciile cauzate.

Din ordonanța specificată [...].

Lecturarea conținutului ordonanței de învinuire, relevă faptul că maniera în care a fost formulată de fapt aduce atingere drepturilor garantate de art.6 paragraful 3 lit. a), în coroborare cu art.6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform cărora orice acuzație trebuie să fie clară și concretă, astfel încât acuzatul să-și poată pregăti eficient apărarea.

La emiterea ordonanței de punere sub învinuire, de către procurorul de caz Mihai Nicolai, *au fost neglijate* prescripțiile legale ce țin de întocmirea unui asemenea act procesual, prevăzute la art.281 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală.

Prin verificare, s-a constatat că procurorul de caz, nerespectând prevederile menționate mai sus, în partea descriptivă a ordonanței din xx.xx.2023, a redat doar circumstanțele depunerii de către Xxxxxx Xxxxxx a unei cereri de chemare în judecată privind încasarea datoriei, bazându-se pe o recipisă din xx.xx.2018, în care era aplicată semnătura lui Xxxxxx Xxxxxx, și care, potrivit concluziilor din raportul de expertiză

extrajudiciară nr. XXX din xx.xx.2022, efectuat de către Biroul asociat de expertiză judiciară „XXXXXX”, *probabil nu a fost executată de către numitul Xxxxxx Xxxxxx*, ne coroborând în acest sens la emiterea respectivului act procesual cu concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX, XXXX din xx.xx.2021 realizat de Centrul Național de Expertize Judiciare, potrivit căruia semnătura din recipisă în litigiu a fost executată de partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx.

Mai mult, procurorul de caz nu a indicat în conținutul ordonanței de punere sub învinuire elementele necesare care formează actul de acuzare, omițând să specifice la concret modul de comitere a faptei infracționale, când s-a consumat fapta infracțională și prejudiciile materiale care au rezultat în consecință, din ce erau formate respectivele urmări prejudiciabile, fapt ce nu este admisibil.

La fel, din materialele dosarului, nu reies careva circumstanțe care ar indica la faptul că Xxxxxx Xxxxxx, ar fi intrat deja în posesia cărorva mijloace bănești oferite de către Xxxxxx Xxxxxx, inclusiv în baza unor hotărâri judecătorești, pentru a putea califica acțiunile acestuia ca fiind consumate, precum a făcut-o procurorul în ordonanța din xx.xx.2023.

Autorul sesizării a menționat că, ordonanța criticată a fost emisă fără a avea un fundament juridic, pe motiv că până la moment, o decizie judecătorească definitivă care ar statua asupra litigiului iscat între numiți, nu există, judecarea cauzei fiind pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Concomitent, în ordonanța de punere sub învinuire din xx.xx.2023, procurorul a indicat precum că, Xxxxxx Xxxxxx a vândut cota parte a întreprinderii asociatului Xxxxxx Xxxxxx, pe când la materialele cauzei nu se regăsește nici un act care ar confirma tranzacția de cedare sau înstrăinare a cotei părți ce aparținea primului, sau acte care atestă operarea modificărilor de către Agenția Servicii Publice la capitolul fondatori.

Asigurarea plenitudinii și respectării termenului rezonabil de efectuare a urmăririi penale:

Totodată, contrar prevederilor art.52 alin.(1) pct.6) și 7) din Codul de procedură penală, se atestă neasigurarea de către procuror a caracterului obiectiv, complet și în termen rezonabil a investigațiilor, circumstanță care se conchide din faptul dispunerii tardive, abia la xx.xx.2024, CTCEJ al IGP a MAI, a expertizei grafoscopice, în vederea stabilirii de către cine a fost realizată semnătura în recipisă din xx.xx.2018, deși, de facto, obiectivul urmăririi penale declanșate, din start a constituit constatarea respectivelor circumstanțe.

De către reprezentanții Inspectoratului de poliție Anenii Noi, a fost examinată o plângere, formulată de numitul Xxxxxx Xxxxxx, privind pretinsele acțiuni ilicite de escrocherie ale lui Xxxxxx Xxxxxx, adică fapte similare cu cele investigate în cauza nr.XXXXXXX, care a fost înregistrată în Registrul de evidență a altor informații referitoare la infracțiuni și incidente sub nr. XXXX din xx.xx.2021, fapt soldat cu emiterea la xx.xx.2021, a încheierii de încetare a examinării cazului sesizat, pe motivul lipsei elementelor componente de contravenție sau infracțiune.

Atât până la pornirea urmăririi penale, cât și după, nici ofițerul de urmărire penală și nici procurorul de caz, nu au dispus diligența necesară pentru a anexa la materialele cauzei, materialele acumulate în rezultatul examinării plângerii lui Xxxxxx Xxxxxx, înregistrate sub nr. XXXX din xx.xx.2021, care constau primordial în plângerea primară formulată de

numit, în materialele cauzei regăsindu-se doar o plângere a acestuia, care, de facto, a fost adresată procuraturii teritoriale, ca un dezacord cu modalitatea de examinare și soluționare a cazului sesizat, de către reprezentanții Inspectoratului de poliție Anenii Noi.

Dispunerea arbitrară a investigațiilor în vederea căutării învinuitului:

Ofițerul de urmărire penală, deși era în cunoștință de caz, că în Sistemul informațional al Poliției de Frontieră, XXXXXX XXXXXX avea atestată părăsirea Republicii Moldova încă la xx.xx.2021, la xx.xx.2023, și respectiv, la xx.xx.2023, emite două citații la adresa de domiciliu a numitului, în vederea prezentării și audierii pe caz.

Ulterior, de către procurorul de caz, la xx.xx.2023, în privința lui XXXXXX XXXXXX a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire în contumacie, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(l) din Codul penal, drept temei de a acționa în respectivul mod, a constituit inclusiv faptul neprezentării acestuia în fața organului de urmărire penală la data solicitată.

De menționat, că în cauza Vasilciuc contra Republicii Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, întru evitarea admiterii încălcării articolului 5§ 1 din *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, a statuat asupra faptului că, autoritățile trebuie să se asigure că persoana a fost notificată în mod corespunzător și a avut suficient timp să se conformeze, și să ia măsuri rezonabile pentru a verifica dacă aceasta într-adevăr s-a ascuns, iar la subiect corpul de procurori a fost atenționat cu privire la necesitatea respectării prevederilor legale la citarea și aplicarea măsurilor preventive bănuțului/învinuitului.

Astfel, studiul materialelor cauzei penale vizate, a scos în evidență faptul necorespunderii actelor și acțiunilor organului de urmărire penală și procurorului de caz cerințelor legale, în special normelor de procedură penală, ce reglementează respectarea drepturilor bănuțului. învinuitului, procedura de citare a persoanei, aplicarea măsurilor preventive, fiind adoptată o abordare formalistă a problemei citării lui XXXXXX XXXXXX, concluzionând pripit despre faptul că, acesta se ascunde de organul de urmărire penală și locul aflării lui nu este stabilit.

Abaterea. disciplinară pretinsă a fi comisă de către procuror în opinia autorului sesizării.

Procurorul General, Ion Munteanu, a indicat că, procurorul, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii r-lui Anenii Noi, Mihai Nicolai, a admis abatere disciplinară din perspectiva art.38 lit. a), b) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prin îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Cu referire la explicațiile procurorului:

În cadrul verificării sesizării a fost audiat procurorul Mihai Nicolai, care nu a recunoscut faptele reflectate în sesizare și a menționat că, constatând că în ambele cazuri de refuz în pornirea urmăririi penale în procesul penal nr. XXXXXX, judecătorul de instrucție a anulat ordonanțele de refuz în pornirea urmăririi penale, s-a statuat necesitatea pornirii urmăririi penale conform art. 27, 190 din Codul Penal, pentru a putea în cadrul urmăririi penale de efectuat acțiunile care s-au solicitat de partea vătămată și constatate ca, fiind omisiuni esențiale de către judecătorul de instrucție, existând inclusiv o bănuială rezonabilă în acest sens.

Prin prisma art.6 pct.43 CPP: „Bănuiala rezonabilă - suspiciune care rezultă din existența unor fapte și/sau informații bazate pe date reale și articulabile ce rezultă din

surse și mijloace procesuale care ar convinge un observator obiectiv și imparțial cu privire la comiterea, tentativa sau pregătirea unei infracțiuni, bazată pe respectarea principiului general al securității raporturilor juridice și protecției persoanei împotriva oricăror atingeri arbitrare a drepturilor și libertăților ei”

Mai mult, practica judecătorească menționează că, folosirea unor documente false în vederea sustragerii bunurilor trebuie calificată conform art. 190 „Escrocheria” din Codul penal. în pct. 15 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de justiție „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” nr. 23 din 28.06.2004, se arată: „Dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană, urmează a fi calificată doar conform art. 190 CP.”.

Aceste circumstanțe se desprind inclusiv din declarațiile lui XXXXXX XXXXXX în cadrul procesului penal, care au fost consemnate de către ofițerul de urmărire penală XXXXXX XXXXXX, fiind avertizat în corespundere cu prevederile art. 312-313.

De asemenea, la caz este de menționat faptul că, la xx.xx.2018, XXXXXX XXXXXX s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui XXXXXX XXXXXX, privind încasarea unei datorii conform recipisei din xx.x.2018, în sumă de 38000 Euro.

Prin hotărârea Judecătoriei raionului Anenii Noi din xx.xx.2020, acțiunea lui XXXXXX XXXXXX, a fost admisă, fiind încasată de la XXXXXX XXXXXX suma pretinsă conform recipisei. în apelul declarat, XXXXXX XXXXXX a menționat că, recipisa prezentată de către XXXXXX XXXXXX, nu este semnată de către el. Totodată, conform Raportului de expertiză judiciară cu nr. XXXX, XXXX din xx.xx.2021, efectuat de către expertul judiciar al Laboratorului de expertize judiciare criminalistice al Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a concluzionat, că semnătura plasată în rândul șapte al textului recipisei datate cu „xx.xx.18”, prin care persoana numită, „XXXXX XXXXXX” confirmă faptul împrumutului unei sume de bani în mărime de treizeci și opt mii euro de la numitul XXXXXX XXXXXX și se obligă să restituie până la data de xx.xx.2018, a fost executată de numitul XXXXXX XXXXXX.

Ulterior, prin încheierea din xx.xx.2023, a fost admis recursul depus de XXXXXX XXXXXX și casată încheierea din xx.xx.2023 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Pentru solicitarea revizuirii de către XXXXXX XXXXXX, au fost anexate două înscrisuri (recipise) în original, întocmite de către XXXXXX XXXXXX, din xx.xx.2018 și xx.xx.2019, prin care XXXXXX XXXXXX a restituit lui XXXXXX XXXXXX 15000 Euro și respectiv 27000 Euro. Mai mult s-a constatat că, în ședința de judecată în cadrul Judecătoriei r-lui Anenii Noi, privind examinarea cererii de chemare în judecată depusă de către XXXXXX XXXXXX, ultimul a recunoscut primirea de la XXXXXX XXXXXX a sumei de 15000 Euro.

Mai susține procurorul M. Nicolai că, în cadrul urmăririi penale, conform sistemului informațional al poliției de Frontieră, s-a constatat că XXXXXX XXXXXX avea atestată părăsirea RM, începând cu xx.xx.2021. Totodată, stabilind faptul că, doar citarea este actul personal și individual, scris, prin care o persoană este chemată în fața autorităților judiciare la o anumită dată, cu prevederea unei sancțiuni în caz de neprezentare la xx.xx.2023 și respectiv xx.xx.2023, respectând prevederile art. 235-238 din CPP, organul de urmărire penală emite citații la adresa de domiciliu a lui XXXXXX XXXXXX, în vederea prezentării și audierii pe caz.

Anume după respectarea prevederilor legale, impuse exhaustiv de Codul de

procedură penală, a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire a lui XXXXXX XXXXXX în contumacie, inclusiv dispuse investigații în vederea căutării învinuitului, cu aplicarea măsurii procesuale de constrângere, obligarea de nepărăsire a țării, fiind unica modalitate ca organul de urmărire penală să constate revenirea ultimului în țară pentru a fi audiat.

La xx.xx.2024, procurorul-șef interimar al Procuraturii r-lui Anenii Noi, XXXXXX XXXXXX, emite ordonanța de anulare a suspendării urmăririi penale, ca motiv fiind stabilirea locului aflării lui XXXXXX XXXXXX. Ordonanța de punere sub învinuire a fost adusă la cunoștință învinuitului XXXXXX XXXXXX și apărătorului acestuia.

La xx.xx.2024, de comun acord cu toți participanții la proces a fost stabilită data de xx.xx.2024, pentru a putea efectua confruntarea între XXXXXX XXXXXX și XXXXXX XXXXXX în vederea stabilirii și clarificării divergențelor, constatate ca omisiuni anterior prin încheierea Judecătoriei r-lui Anenii Noi din xx.xx.2022, cât și xx.xx.2023. Inclusiv, participanții la proces au fost informați despre necesitatea ridicării mostrelor de scris și dispunerea unei expertize suplimentare în cadrul cauzei penale.

Din cauza neprezentării lui XXXXXX XXXXXX, acțiunea de urmărire penală, confruntarea nu a fost efectuată, fiind totodată ridicate mostre doar de la XXXXXX XXXXXX.

Mai menționează procurorul M. Nicolai că, conform ordonanței din xx.xx.2024, semnată de către Procurorul General, Ion Munteanu, cauza penală nr. XXXXXX a fost retrasă de la organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Anenii Noi și transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXX al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale.

Retragerea cauzei penale a fost condiționată de cererea depusă de către XXXXXX XXXXXX, prin care a invocat lipsa de imparțialitate la investigarea cauzei penale, pe faptul începerii tendențioase a urmăririi penale. În ordonanța menționată supra, a fost constatată lipsa cărorva circumstanțe, elemente faptice și obiective privind imparțialitatea procurorului sau organului de urmărire penală.

Procurorul Mihai Nicolai și-a expus poziția inclusiv și în cadrul ședinței Colegiului, prin care consideră că acțiunile acestuia nu constituie abatere disciplinară și acționat exclusiv în limitele legale. Susținând poziția expusă în dezacordul cu Decizia din xx.xx.2024 emisă de Inspecția procurorilor.

Cu referire la verificările Inspecției procurorilor:

Inspecția, reieșind din conținutul sesizării și probelor administrate a constatat următoarele:

Cu referire la pornirea urmăririi penale

Lucrările inspecției au constatat faptul că, procurorul M. Nicolae a neglijat indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior („*Verificați temeiurile pornirii urmăririi penale și dacă sunt circumstanțe ce împiedică pornirea urmăririi penale. Conduceți urmărirea penală.*”), lăsând fără verificare temeinicia și legalitatea pornirii urmăririi penale.

Astfel, Inspecția consideră că cel puțin la momentul pornirii, urmărirea penală nu putea fi declanșată din următoarele considerente:

1. Anterior datei pornirii urmăririi penale, Procuratura raionului Anenii Noi, la propunerea organului de urmărire penală, de două ori a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale pe aceleași circumstanțe. Careva probe noi, ce ar fi răsturnat temeiurile ce au stat la baza refuzului în pornirea urmăririi penale, nu au fost administrate. Mai mult, la momentul declanșării investigațiilor, era în vigoare hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din

xx.xx.2020, privind încasarea din contul lui Xxxxxx Xxxxxx în favoarea lui Xxxxxx Xxxxxx a sumei de 38 mii euro. Astfel, raportând ordonanța de începere a urmăririi penale la materialele procesului penal, se desprinde concluzia că, organul de urmărire penală, a făcut abstracție de la obiectul juridic al incriminării, de la latura obiectivă și de la scopul nemijlocit al unei asemenea fapte infracționale.

2. La baza pornirii urmăririi penale, a stat raportul de expertiză extrajudiciară nr. XXX din xx.xx.2022, întocmit de Biroul asociat de Expertiză judiciară „XXXX” la cererea cet. Xxxxxx Xxxxxx, potrivit căruia „Semnătura din numele Xxxxxx Xxxxxx de pe recipisa manuscrisă datată cu „xx.xx.18”, care se începe cu cuvintele: „Eu Xxxxxx Xxxxxx... și se termină cu cuvintele ...,le întorc până la xx.xx.2018”, cusută la pag.58 a dos. civil nr.xa-xxxx/20, *probabil nu a fost executată de numitul Xxxxxx Xxxxxx... ”*. Această opțiune a organului de urmărire penală este cel puțin nemotivată, or, în materialele procesului penal mai exista și Raportul de expertiză judiciară nr.xxxx, xxxx din xx.xx.2021, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției, la încheierea instanței de judecată, conform căruia „Semnătura plasată în rândul șapte și textul recipisei datate cu „xx.xx.18”, prin care persoana numită: „Xxxxxx Xxxxxx” confirmă faptul împrumutului unei sume de bani în mărime de treizeci și opt mii euro de la numitul Xxxxxx Xxxxxx și se obligă să restituie datoria până la data de xx.xx.2018 (fila 58 a dosarului nr.xa-xxxx/20), *a fost executată de numitul Xxxxxx Xxxxxx ”*, pe care organul de urmărire penală l-a lăsat fără apreciere. Fără apreciere a fost lăsat și de către procurorul M. Nicolai, or, în cazul în care există două rapoarte de expertiză care se contrazic reciproc, potrivit art.148 alin.(2) din Codul de procedură penală *„Dacă concluziile expertului sânt neclare, contradictorii, neîntemeiate, dacă există îndoieli în privința veridicității lor și dacă aceste deficiențe nu pot fi înlăturate prin audierea expertului sau dacă a fost încălcată ordinea procesuală de efectuare a expertizei judiciare, poate fi dispusă efectuarea unei expertize judiciare repetate de către un alt expert sau o altă comisie de experți. ”*

3. După cum obiectivul urmăririi penale declanșate, din start a constituit constatarea semnelor de falsificare a recipisei din xx.xx.2018, document care a fost anexat de către cet. Xxxxxx Xxxxxx la cererea de chemare în judecată, în lipsa unor circumstanțe ce exclud urmărirea penală, rațional ar fi fost de investigat cazul sub aspectul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute la art.310 alin.(1) din Codul penal *-falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces.*

Astfel, Inspectorul consideră că, procurorul M. Nicolai, manifestând o atitudine indolentă, nepăsătoare și iresponsabilă, din neglijență gravă, prin inacțiune, s-a lăsat dezinteresat de aceste aspecte și nu a reacționat potrivit prevederilor art.52 alin.(1) pct.8) din Codul de procedură penală.

Cu referire la punerea sub învinuire

În continuare, Inspectorul a reținut că, procurorul M. Nicolai conducând cu urmărirea penală, pornită cu încălcările menționate supra, la xx.xx.2023, în privința lui Xxxxxx Xxxxxx a emis ordonanța de punere sub învinuire în contumacie, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de **art.190 alin.(I)** din Codul penal (*acuzarea fiind înaintată la xx.xx.2024*), iar prin ordonanța din aceeași dată au fost dispuse investigații în vederea căutării învinuitului, fiindu-i aplicată măsura preventivă - obligarea de a nu părăsi localitatea pe un termen de 60 zile.

Studiul ordonanței de punere sub învinuire relevă că, aceasta a fost întocmită contrar prevederilor art.281 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, potrivit căroră, dacă procurorul consideră că probele acumulate sunt concludente și suficiente, el emite o ordonanță de punere sub învinuire a persoanei. Ordonanța de punere sub învinuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanța juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

Astfel, s-a constatat că, procurorul M. Nicolai, în partea descriptivă a ordonanței din xx.xx.2023, a redat doar circumstanțele depunerii de către Xxxxxx Xxxxxx a unei cereri de chemare în judecată privind încasarea datoriei, bazându-se pe o recipisa criticată din xx.xx.2018, ne coroborând în acest sens la emiterea respectivului act procesual cu concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. XXXX, XXXX din xx.xx.2021, realizat de Centrul Național de Expertize Judiciare, potrivit căruia semnătura din recipisă în litigiu a fost executată de partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx.

Mai mult, procurorul nu a indicat în conținutul ordonanței de punere sub învinuire elementele necesare care formează actul de acuzare, omițând să specifice la concret modul de comitere a faptei infracționale, s-a consumat sau nu fapta infracțională, cuantumul prejudiciilor materiale care au rezultat în consecință, din ce erau formate respectivele urmări prejudiciabile, fapt ce nu este admisibil. Deopotrivă, faptul incriminării lui Xxxxxx Xxxxxx a unei infracțiuni consumate, nu decurge din actul de învinuire, care nu redă intrarea în posesie a cărorva mijloace bănești oferite de către Xxxxxx Xxxxxx, inclusiv în baza unor hotărâri judecătorești.

Subsecvent, temeiurile care au stat la baza aplicării măsurii preventive aplicate învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, potrivit art.178 din Codul de procedură penală, nu pot fi relevante atâta timp, cât nu sunt aduse la cunoștință sub semnătură învinuitului.

Lasă semne de întrebare și decizia procurorului de a dispune investigații în vederea căutării învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, or, materialele cauzei penale nu conțin probe ce ar atesta faptul că, responsabilii de realizarea investigațiilor au întreprins orice încercare rezonabilă de a stabili locul aflării lui Xxxxxx Xxxxxx sau de informare a numitului cu privire la procedura penală declanșată și necesitatea de a se prezenta în fața acestora în cadrul procedurii respective, or, Xxxxxx Xxxxxx a părăsit teritoriul Republicii Moldova (la xx.xx.2021) cu mult înainte de a fi declanșată urmărirea penală, chiar până la depunerea primei plângeri de către Xxxxxx Xxxxxx.

Cu referire la suspendarea urmăririi penale

Prin ordonanța procurorului M. Nicolai din xx.xx.2023, contrar prevederilor legale, urmărirea penală a fost suspendată pe motivul nestabilirii locului aflării învinuitului Xxxxxx Xxxxxx. Astfel, potrivit art.287 alin.(4) din Codul de procedură penală, „Înainte de a suspenda urmărirea penală, trebuie îndeplinite toate acțiunile de urmărire penală a căror efectuare este posibilă în lipsa învinuitului, luate toate măsurile pentru

descoperirea lui... ”. Studiul materialelor cauzei penale a identificat lipsa mai multor acțiuni de urmărire penală, care urmau a fi efectuate în lipsa învinuitului, cum ar fi audierea martorilor, dispunerea expertizei judiciare grafoscopice repetate a recipisei din xx.xx.2018, dispunerea expertizelor judiciare grafoscopice a recipiselor, întocmite de către XXXXXX XXXXXX la xx.xx.2018 și xx.xx.2019, etc. De altfel, se conturează rolul pasiv al procurorului M. Nicolai, la conducerea urmăririi penale în cauza penală de referință, executând necorespunzător atribuțiile prevăzute la art.52 din Codul de procedură penală.

Subsecvent, prin ordonanța Procurorului General din xx.xx.2024, cauza penală nr. XXXXXX a fost retrasă din gestiunea organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție Anenii Noi și transmisă organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXX al DP Chișinău, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale, inclusiv pe motivul adoptării în faza premergătoare pornirii urmăririi penale, a soluțiilor de refuz în pornirea urmăririi penale în același caz.

Urmare a evaluării faptelor ce se circumscriu abaterilor disciplinare, inspectorul a constatat că conduita procesuală a procurorului la instrumentarea cauzei penale nr. XXXXXX, a fost compromisă, iar motivarea în acest sens a procurorului lasă loc pentru critici. Astfel:

1) procurorul de caz nu și-a motivat poziția referitor la, opțiunea organului de urmărire penală de a pune la baza pornirii urmăririi penale, Raportul de expertiză extrajudiciară nr. xxx din xx.xx.2022 și a lăsat în acest sens fără apreciere Raportul de expertiză judiciară cu nr. XXXX, XXXX din xx.xx.2021.

2) „Bănuiala rezonabilă”, definită în art.6 pct.43) din Codul de procedură penală, ca temei de pornire a urmăririi penale, în fiecare caz urmează de coroborat cu prevederile art.274 alin.(1) din același cod, potrivit căroră *„Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art.262 și 273 dispune în termen de 45 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală... ”*. La caz, atât organul de urmărire penală cât și procurorul, s-au distanțat de la aceste prevederi.

3) retragerea cauzei penale nr. XXXXXX de la organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Anenii Noi și transmiterea acesteia organului de urmărire penală al Inspectoratului de poliție XXXXXX al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, pentru efectuarea în continuare a urmăririi penale, s-a produs inclusiv din perspectiva respectării art.6 CEDO potrivit căruia *„...Orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial stabilit prin care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa... ”*.

Potrivit art.38¹ alin.(2) din Legea nr.3/2016, se consideră că a fost săvârșită cu *neglijență gravă* o abatere disciplinară în cazul în care procurorul a admis o încălcare a unor norme de drept material ori procesual ..., considerând neîntemeiat că această consecință prejudiciabilă nu se va produce. Lipsa de previziune manifestată de procuror trebuie să fie inexplicabilă din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și să nu aibă nici o legătură cu particularitățile situației concrete care ar face-o înțelegătoare.

La acest aspect inspectorul a evidențiat experiența de 18 de ani a procurorului M. Nicolai.

Astfel, Inspecția a constatat, că maniera în care a acționat/inacționat în procesul de gestionare a cauzei penale de referință procurorul Mihai Nicolai, denotă că, din perspectiva laturii subiective, aceste abateri au fost comise cu neglijență gravă, fiind constatată că acțiunile/inacțiunile procurorului Mihai Nicolai, în mod disciplinar, se încadrează juridic în baza art.38 lit. lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, după indicii calificativi:

- îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, prevăzute la art.6, alin.(3);

Cu referire la carieră și cazierul disciplinar al procurorului:

Procurorul Mihai Nicolai activează în organele procuraturii din xx.xx.2006, deținând până la data de xx.xx.2024 funcții de execuție. Din data respectivă exercită interimatul funcției de adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului Anenii Noi.

Pe parcursul activității a fost încurajat de 6 ori.

Sanțiuni disciplinare nu a avut.

Constatarea Colegiului de disciplină și etică:

În cadrul ședinței de examinare a procedurii disciplinare, Colegiul a admis pentru susținerea poziției autorului sesizării, reprezentantul Procuraturii Generale, Radu Gojan.

Colegiul, ascultând poziția reprezentantului autorului sesizării, a Inspecției și a procurorului vizat, studiind materialele acumulate în cadrul verificărilor de către Inspecția procurorilor, consideră că nu s-a făcut dovada, de comitere de către procurorul Mihai Nicolai a abaterii disciplinare.

Astfel, cu referire la încălcările reținute la ***pornirea urmăririi penale, punerea sub învinuire și dispunerea investigațiilor în vederea găsirii învinuitului și suspendarea urmăririi penale***, Colegiul nu poate reține ca plauzibile constatările Inspecției.

Colegiul, așa cum este menționat în compartimentul „Cu referire la sesizare”, remarcă că, autorul sesizării cu privire la faptele ce prezintă pretinse abateri disciplinare, în esență, invocă abateri ce derivă din activitatea de efectuare a acțiunilor de urmărire penală, care pot fi verificate cu ocazia efectuării controlului ierarhic superior sau/și judiciar.

Iar referitor la rezultatele verificărilor, așa cum este menționat în compartimentul „Cu referire la verificările Inspecției procurorilor ”, Inspecția prin constatările sale și-a arogat de fapt atribuțiile unui organ de control ierarhic superior, acțiuni ce nu-i sunt specifice inspecției.

Colegiul reține că abaterea disciplinară constă într-o *acțiune sau inacțiune* neconformă cu îndatoririle profesionale sau administrative impuse procurorilor prin legi, regulamente sau ordine de serviciu și aceasta *urmează să fie comise cu intenție sau din neglijență gravă*.

În *art.38* din Legea cu privire la Procuratură, legiuitorul a stabilit expres și în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare.

Potrivit lucrărilor procedurii disciplinare, acțiunile procurorului vizat în examinare, nu se încadrează în nici una din abaterile disciplinare enumerate în prevederile menționate *supra*.

Totodată, Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la ***faptă, vinovăție și***

legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între *încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și, respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată*, și pe de altă parte, *nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar*.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

În condițiile prevederilor art.13 din Legea cu privire la Procuratură și ale prevederilor art. 299¹ și 313 din Codul de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.

Cu referire la abaterile reținute în acțiunile procurorului Mihai Nicolai, Colegiul reține următoarele.

Cu referire la ***pornirea urmăririi penale***, Colegiul reține că urmărirea penală în cauza nr. XXXXXX a fost pornită ca rezultat al anulării soluțiilor procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale de către judecătorul de instrucție din xx.xx.2022 și xx.xx.2023.

Inter alia, judecătorul de instrucție a invocat, „...***inacțiuni ale organului de urmărire penală în vederea petrecerii unor investigații veritabile și complete, prin prisma celor invocate de către petiționar de a oferi răspunsuri concrete privind incidența în acțiunile lui Xxxxxx Xxxxxx a faptei prejudiciabile prevăzute de legea penală prin prisma art. 190 din Codul Penal..***”, „...***instanța de judecată consideră că, organul de urmărire penală trebuie să întreprindă mai multe acțiuni în vederea audierii persoanei bănuite, Xxxxxx Xxxxxx. Urmează a fi clarificate care datorii și în baza căror recipise, au fost restituite de Xxxxxx Xxxxxx și care se pretind a fi falsificate, astfel să fie oferite răspunsuri certe și pentru a fi verificată versiunea înaintată de Xxxxxx Xxxxxx...***”.

Urmărirea penală a fost pornită în baza art.27, 190 alin. (1) Cod penal, această pornire a urmăririi penale era necesară în vederea înlăturării lacunelor constatate de judecătorul de instrucție și anume în vederea efectuării acțiunilor de urmărire penală care erau posibile de a fi efectuate doar în cadrul unui proces penal (audierea lui Xxxxxx Xxxxxx doar după acordarea unui statut procesual pe caz, efectuarea confruntărilor între partea vătămată Xxxxxx Xxxxxx și bănuț/învinuit, efectuarea expertizei, ș.a.).

Colegiul reține, cu privire la pornirea urmăririi penale, constatările din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.7 din 04.07.2005 „Cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale”, potrivit căroră, „...5.3. ***Nu sunt pasibile de atacare, de regulă, nici hotărârile privind pornirea urmăririi penale; ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, învinuit; ordonanța prin care s-a dispus efectuarea expertizei etc. Aceste acte procedurale sunt niște procedee legate de desfășurarea normală a urmăririi penale și, prin sine însăși, pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează drepturi sau libertăți constituționale. Acestea sunt niște măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și acest scop este proporțional***

anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate. Hotărârile organului de urmărire penală privind declanșarea procesului penal, de regulă, nu poate fi atacată în instanță de judecată pe acest temei juridic, datorită faptului că această hotărâre nu este definitivă și constituie doar începutul urmăririi penale, care, în continuare, duce la punerea sub învinuire a unor persoane și care se finalizează cu terminarea urmăririi penale și cu întocmirea rechizitoriului, fie cu încetarea urmăririi penale în temeiul prevăzut de Codul de procedură penală. După terminarea urmăririi penale cu întocmirea rechizitoriului, materialele cauzei se înaintează în judecată.

Subsidiar, pe caz nu au fost constatate careva circumstanțe care excludeau urmărirea penală, ce ar putea vicia ordonanța de pornire, circumstanțe constatate inclusiv și de către inspecție.

Totodată, la caz sunt relevante și prevederile art.6 pct.43 din Codul de procedură penală, potrivit cărora „Bănuiala rezonabilă - suspiciune care rezultă din existența unor fapte și/sau informații bazate pe date reale și articulabile ce rezultă din surse și mijloace procesuale care ar convinge un observator obiectiv și imparțial cu privire la comiterea, tentativa sau pregătirea unei infracțiuni, bazată pe respectarea principiului general al securității raporturilor juridice și protecției persoanei împotriva oricăror atingeri arbitrare a drepturilor și libertăților EU.

Mai mult, Colegiul nu poate reține constatarea Inspecției, potrivit căreia, citez: „După cum obiectivul urmăririi penale declanșate, din start a constituit constatarea semnelor de falsificare a recipisei din xx.xx.2018, document care a fost anexat de către cet. Xxxxxx Xxxxxx la cererea de chemare în judecată, în lipsa unor circumstanțe ce exclud urmărirea penală, rațional ar fi fost de investigat cazul sub aspectul bănuielii rezonabile de comitere a infracțiunii prevăzute la art.310 alin.(I) din Codul penal - falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces. Or, potrivit practicii judiciare, folosirea unor documente false în vederea sustragerii bunurilor urmează a fi calificată conform art. 190 din Codul penal.

Astfel, în acest sens, sunt relevante expunerile din pct. 15 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de justiție nr. 23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor potrivit cărora se indică, că „Dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană, urmează a fi calificată doar conform art. 190 CP. ”

În situația dată, acuzatorul a făcut uz de prevederilor art.113 alin.(2) din Codul penal, potrivit cărora, „Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.”

Cu referire **la punerea sub învinuire** Colegiul reține că nu pot fi reținute ca plauzibile constatările Inspecției privind faptul, că ordonanța de punere sub învinuire a fost întocmită contrar prevederilor art.281 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală.

Astfel, deși inspectorul a rezumat, că „...în partea descriptivă a ordonanței din xx.xx.2023, a redat doar circumstanțele depunerii de către Xxxxxx Xxxxxx a unei cereri de chemare în judecată privind încasarea datoriei, bazându-se pe o recipisa criticată din xx.xx.2018, ne coroborând în acest sens la emiterea respectivului act procesual cu concluziile din raportul de expertiză judiciară nr. XXXX, XXXX din xx.xx.2021, realizat de Centrul Național de Expertize Judiciare, potrivit căruia semnătura din recipisă în

litigiu a fost executată de partea vătămată Xxxxxx Xxxxxxx.

Mai mult, procurorul nu a indicat în conținutul ordonanței de punere sub învinuire elementele necesare care formează actul de acuzare, omițând să specifice la concret modul de comitere a faptei infracționale, s-a consumat sau nu fapta infracțională, cuantumul prejudiciilor materiale care au rezultat în consecință, din ce erau formate respectivele urmări prejudiciabile, fapt ce nu este admisibil. Deopotrivă, faptul incriminării lui Xxxxxx Xxxxxx a unei infracțiuni consumate, nu decurge din actul de învinuire, care nu redă intrarea în posesie a cărorva mijloace bănești oferite de către Xxxxxx Xxxxxx, inclusiv în baza unor hotărâri judecătorești însă Colegiul consideră, că având în vedere că urmărirea penală pe caz nu era finisată, procurorul putea face uz de prevederile art. 113 din Codul de procedură penală, care prevăd „Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Mai mult, verificarea disciplinară nu a stabilit faptul, dacă învinuitul a solicitat explicarea învinuirii ca fiind neclară, iar în lipsa unor astfel de circumstanțe inspecția nu poate invoca neclaritatea ordonanței de punere sub învinuire.

Colegiul, critică inclusiv și poziția inspecției privitor la „decizia procurorului de a dispune investigații în vederea căutării învinuitului Xxxxxx Xxxxxx, or, materialele cauzei penale nu conțin probe ce ar atesta faptul că, responsabilii de realizarea investigațiilor au întreprins orice încercare rezonabilă de a stabili locul aflării lui Xxxxxx Xxxxxx sau de informare a numitului cu privire la procedura penală declanșată și necesitatea de a se prezenta în fața acestora în cadrul procedurii respective, or, Xxxxxx Xxxxxx a părăsit teritoriul Republicii Moldova (la xx.xx.2021) cu mult înainte de a fi declanșată urmărirea penală, chiar până la depunerea primei plângeri de către Xxxxxx Xxxxxx. ”, Or, de către organul de urmărire penală, Xxxxxx Xxxxxx a fost citat la adresa de domiciliu cunoscută, în vederea prezentării și audierii pe caz, potrivit prevederilor art. 235-238 din Codul de procedură penală, prin citație scrisă.

Aici sunt plauzibile explicațiile procurorului, potrivit cărora, „...Anume după respectarea prevederilor legale, impuse exhaustiv de Codul de Procedură Penală, a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire a lui Xxxxxx Xxxxxx în contumacie, inclusiv dispusă investigații în vederea căutării învinuitului, cu aplicarea măsurii procesuale de constrângere obligarea de nepărăsire a țării, fiind unica modalitate ca organul de urmărire penală să constate revenirea ultimului în țară pentru a fi audiat. Acțiunile de urmărire penală care erau necesare, inclusiv impuse prin Încheierile Judecătorului de instrucție se rezumau doar la momentul prezenței lui Xxxxxx Xxxxxx, și nemijlocit cu implicarea acestuia”

În acest context, Colegiul reiterează, că aceste acțiuni a procurorului puteau fi cenzurate pe calea controlului ierarhic superior sau judecătoresc.

*Cu referire **la suspendarea urmăririi penale**, Colegiul de asemenea va reține, că soluția respectivă poate fi verificată în ordinea prevederilor art.299 și 313 din Cod de procedură penală.*

În condițiile arătate, inspecția constatând, citez: „Studiul materialelor cauzei penale a identificat lipsa mai multor acțiuni de urmărire penală, care urmau a fi efectuate în lipsa învinuitului, cum ar fi audierea martorilor, dispunerea expertizei judiciare grafoscopice repetate a recipisei din xx.xx.2018, dispunerea expertizelor judiciare

grafoscopice a recipiselor, întocmite de către Xxxxxx Xxxxxx la xx.xx.2018 și xx.xx.2019, etc. și-a arogat competențe specifice controlului ierarhic superior, intrând pe analiza fondului cauzei.

În concluzie, în speță, nu pot fi reținute ca abateri disciplinare în acțiunile procurorului Mihai Nicolai, activitatea procesuală care poate fi supusă controlului procurorului ierarhic superior și controlului judecătoresc, Ori, **orice altă formă de control reprezentând o imixiune în independența decizională a acestuia.**

Reieșind din cele expuse, Colegiul constată că în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede expres că *Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.*”.

Mai mult ca atât, în raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul reține că Inspekția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare pune în discuție însuși modul de interpretare a normelor de drept, de către procurorul de caz și raționamentul logico- juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și a căilor de atac.

În această ordine de idei, Colegiul constată că abordarea Inspekției procurorilor vis-a-vis de modul de întocmire de către procuror a actelor de acuzare și de plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă (*caracterul superficial al urmăririi penale, calitate ordonanțelor de punere sub învinuire etc.*), deci de analiză a plenitudinii a urmăririi penale, legalității ordonanțelor emise de procuror se prezintă a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Inspekției și se substituie, practic, unei instanțe de control judiciar.

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul reține, raportat la aspectele detaliate anterior, că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare Or, Colegiul reține că procurorul Mihai Nicolai nu a acționat cu intenție sau cu neglijență gravă, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

În lipsa unuia dintre elemente constitutive (latura obiectivă și/sau subiectivă) abaterea disciplinară nu subzista și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Astfel, în cadrul examinării procedurii disciplinare nu au fost identificate temeuri rezonabile care ar demonstra vinovăția procurorului Mihai Nicolai, prin stabilirea intenției și survenirea cărorva consecințe, pentru existența abaterii disciplinare pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 38, 41, 50, 51, 85 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, pct.68 lit. d), pct.71, pct.75, pct.78

din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016, cu modificările ulterioare, Colegiul de disciplină și etică,-

HOTĂRĂȘTE:

1. A înceta procedura disciplinară inițiată în privința procurorului, adjunct- interimar al procurorului-șef al Procuraturii raionului Anenii Noi, Mihai Nicolai, pe motiv că nu a fost comisă abatere disciplinară.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspekția procurorilor sau procurorul vizat în hotărâre, în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia. Termenul de 5 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile Colegiului devin irevocabile.

**Președinte al
Colegiului de disciplină și etică**

semnat

Vladislav GUȚAN